

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Політологія»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
ступеня вищої освіти Магістр
за спеціальністю 052 «Політологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Кваліфікація: магістр політології

ПРОЄКТ

Полтава 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

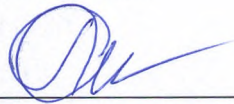
1. НЕКРЯЧ Анастасія, д. політ. н., професор;
2. ПРИХОДЬКО Сергій, к. політ. н., доцент;
3. ПОМАЗ Юлія, к. і. н., доцент;
4. МАКАРЕЦЬ Світлана, к. і. н., доцент;
5. ТАТАРІНА Тетяна, директор Комунальної організації «Інститут розвитку міста» Полтавської міської ради;
6. СКРИПЧЕНКО Валерія, здобувач вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Політологія» СВО Магістр

ВНЕСЕНО

Кафедрою гуманітарних і соціальних дисциплін

Протокол №7 від «19» грудня 2022 р.

Завідувач кафедри

Наталія СИЗОНЕНКО

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 052 Політологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Полтавський державний аграрний університет, факультет обліку та фінансів, кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр, магістр політології
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Політологія
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,5 навчального року
Форми навчання	Інституційна (очна (денна), заочна)
Наявність акредитації	Впроваджується вперше з 2021 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, QF-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, спеціаліста або магістра
Мова(и) викладання	Державна
Термін дії освітньо-професійної програми	до 01.07.2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.pdau.edu.ua/content/politologiya-svo-magistr-2022-rik-naboru
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Професійна підготовка фахівців з політології за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, які володіють фундаментальними знаннями і практичними навичками, необхідними для ефективного здійснення політичної діяльності в органах державної влади, місцевого самоврядування, осередках політичних партій, громадських організаціях, засобах масової комунікації, застосовують інновації в дослідницькій та викладацькій діяльності в наукових установах та закладах вищої освіти.	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 052 Політологія Освітньо-професійна програма «Політологія» Об'єкти вивчення: політичні відносини між акторами та інститутами на місцевому, національному та глобальному рівні (politics, policy, polity), влада та урядування, політичні інститути та процеси, політичні трансформації, публічна політика, світова політика та політика окремих країн та регіонів.

	Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у політичній сфері та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Теоретичний зміст предметної області: нормативна та емпірична політична теорія, політична методологія, порівняльна та прикладна політологія, глобальні та регіональні студії, спеціальні політологічні дисципліни. Методи, методики та технології: кількісні та якісні методи досліджень, технології та інструментарій аналізу політичної сфери. Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, які застосовуються у практичній політичній діяльності та дослідній роботі у сфері політичних наук.
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна академічна з практико-орієнтованим навчанням. Освітньо-професійна програма базується на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень із політичної науки.
Основний фокус освітньо-професійної програми	Загальна (академічна) освіта в галузі політології. Ключові слова: політологія, політичний консалтинг, політичні технології, державна політика, регіональна політика, місцеве самоврядування, геополітика, кратологія, кризологія.
Особливості освітньо-професійної програми	Сприяння набуттю фундаментальних знань, вмінь та практичних навичок з політичної діяльності. Виробничі і переддипломна практики здобувачів вищої освіти відбуваються в органах державної влади та місцевого самоврядування, осередках політичних партій, громадських організаціях, закладах вищої освіти. Програми практик передбачають участь у розробці проєктів програм регіонального розвитку, у виборчих кампаніях, дослідженні громадської думки, здійсненні фахової педагогічної та/або науково-педагогічної діяльності. У ході проходження практик здобувачі вищої освіти не лише закріплюють отримані знання та формують відповідні практичні уміння і навички, а також визначають місце свого подальшого працевлаштування з урахуванням місцевих та регіональних потреб, сучасного стану державотворення. Важливим напрямом освітнього процесу є підготовка наукових робіт, тез, статей, презентацій проведених досліджень та пропозицій на науково-практичних конференціях, семінарах, інших наукових заходах.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники (магістри) спеціальності «Політологія» мають можливість виконувати професійну діяльність і займати посади: – в органах державної влади та місцевого самоврядування (структурні підрозділи, пов'язані з інформаційною діяльністю, аналізом політики, розробкою, організаційним забезпеченням діяльності органів влади); – посадові особи політичних партій та громадських організацій;

	(радник посадових осіб) – працівники відділів (з реклами, зв'язків з громадськістю); – прес-секретар, консультант (в апараті органів державної влади, виконкомів органів місцевого самоврядування); – помічник-консультант народного депутата України; – експерт, аналітик в PR службах та рекламних агенціях; – експерт, аналітик агенціях, які займаються політичним консалтингом; – політичний оглядач в інформаційних агенціях та засобах масової інформації; – керівником, організатором, засновником політичних та соціальних вітчизняних та міжнародних проєктів; – викладач соціально-політичних дисциплін. Магістр політології може займати первинні посади відповідно до національного класифікатору України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 із змінами і доповненнями від 25 жовтня 2021 року № 810: 1141.1 Вища посадова особа (голова, генеральний секретар, секретар, президент, лідер, керівник та ін.) політичної партії 2310 Викладачі закладів вищої освіти 2310.2 Інші викладачі закладів вищої освіти 2419.2 Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою 2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування) 2419.3 Помічник-консультант народного депутата України (члена Національної ради) 2419.3 Радник (органи державної влади, місцевого самоврядування) 2419.3 Спеціаліст державної служби (місцевого самоврядування) 2443.2. Експерт із суспільно-політичних питань 2443.2. Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях) 2443.2. Політичний оглядач 2443.2. Політолог
Подальше навчання Академічні права випускників	Можливість навчання за програми: 8 рівня НРК України, третього циклу QF-EHEA, 8 рівня EQF-LLL. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Інтерактивні, проєктні, інформаційно-комп'ютерні та інтегральні технології навчання, технології саморозвиваючого, колективного способу навчання, навчання з використанням електронного ресурсу та на основі наукових досліджень. Викладання проводиться у формі: лекційних, семінарських, практичних занять, самостійного навчання тощо.
Оцінювання	Оцінювання якості освоєння освітньо-професійної програми включає поточний і підсумковий (семестровий) контроль знань та

	атестацію здобувачів вищої освіти. Поточний контроль – на семінарських, практичних заняттях (усне або письмове опитування, експрес-контроль, виступи здобувачів вищої освіти при обговоренні питань, контрольні роботи, тестовий контроль, презентації тощо). Підсумковий (семестровий) контроль – екзамен або залік (диференційований залік). Атестація здобувачів вищої освіти – публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної (магістерської) роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв’язувати проблеми. ЗК08. Здатність спілкуватися іноземною мовою. <i>Додано групою розробників</i> ЗК 09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти. СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу. СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультатійні функції на національному та міжнародному рівні. <i>Додано групою розробників</i> СК 08. Здатність до виконання професійних обов’язків в органах

	державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій та громадських організаціях.
7 – Програмні результати навчання	
	ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту. ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. ПР 03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології. ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПР 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог. ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності. ПР 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів. <i>Додано групою розробників</i> ПР 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям. ПР 10. Знати принципи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукове, методичне та нормативне забезпечення. ПР 11. Володіти сучасними технологіями викладання суспільно-політичних дисциплін у закладах вищої освіти.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Розробники програми: 1 доктор політичних наук, професор, 1 кандидат політичних наук, доцент, 1 кандидат історичних наук, доцент, 1 кандидат економічних наук, доцент (є штатними спів-

	робітниками Полтавського державного аграрного університету), за участю 1 роботодавця та 1 здобувача вищої освіти спеціальності 052 Політологія. Гарант освітньо-професійної програми: доктор політичних наук, професор. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації, зокрема участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо; стажування, зокрема за кордоном.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: – навчальні приміщення; – комп'ютерні класи (лабораторії); – спортивний зал, спортивні майданчики; – бібліотека, читальний зал; – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – мультимедійне обладнання; – технічне обладнання для проведення безпосередніх «польових» досліджень на замовлення громадських організацій щодо оцінки суспільної думки; – матеріально-технічна база засобів масової інформації, органів влади та інших баз практик (на основі укладених договорів) щодо формування практичних навичок політичної та громадської діяльності; – приміщення для науково-педагогічних працівників; – гуртожитки; – пункти харчування та ін.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає: – бібліотеку, читальний зал з достатнім фондом навчальної, наукової літератури та фаховими періодичними виданнями; – електронну бібліотеку ПДАУ: http://lib.pdaa.edu.ua/ – офіційний сайт ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/; – необмежений доступ до мережі Інтернет, точки бездротового доступу до мережі; – корпоративну пошту; – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу; – навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін; – наскрізну програму практик, робочі програми практик; – методичні вказівки для виконання кваліфікаційних робіт; – електронний ресурс, який містить навчально-методичні мате-

	ріали з обов'язкових та вибіркового компонент освітньо-професійної програми; – засоби діагностики якості вищої освіти; – пакети комплексних контрольних робіт; – репозитарій ПДАУ та ін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Полтавським державним аграрним університетом та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод та меморандумів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

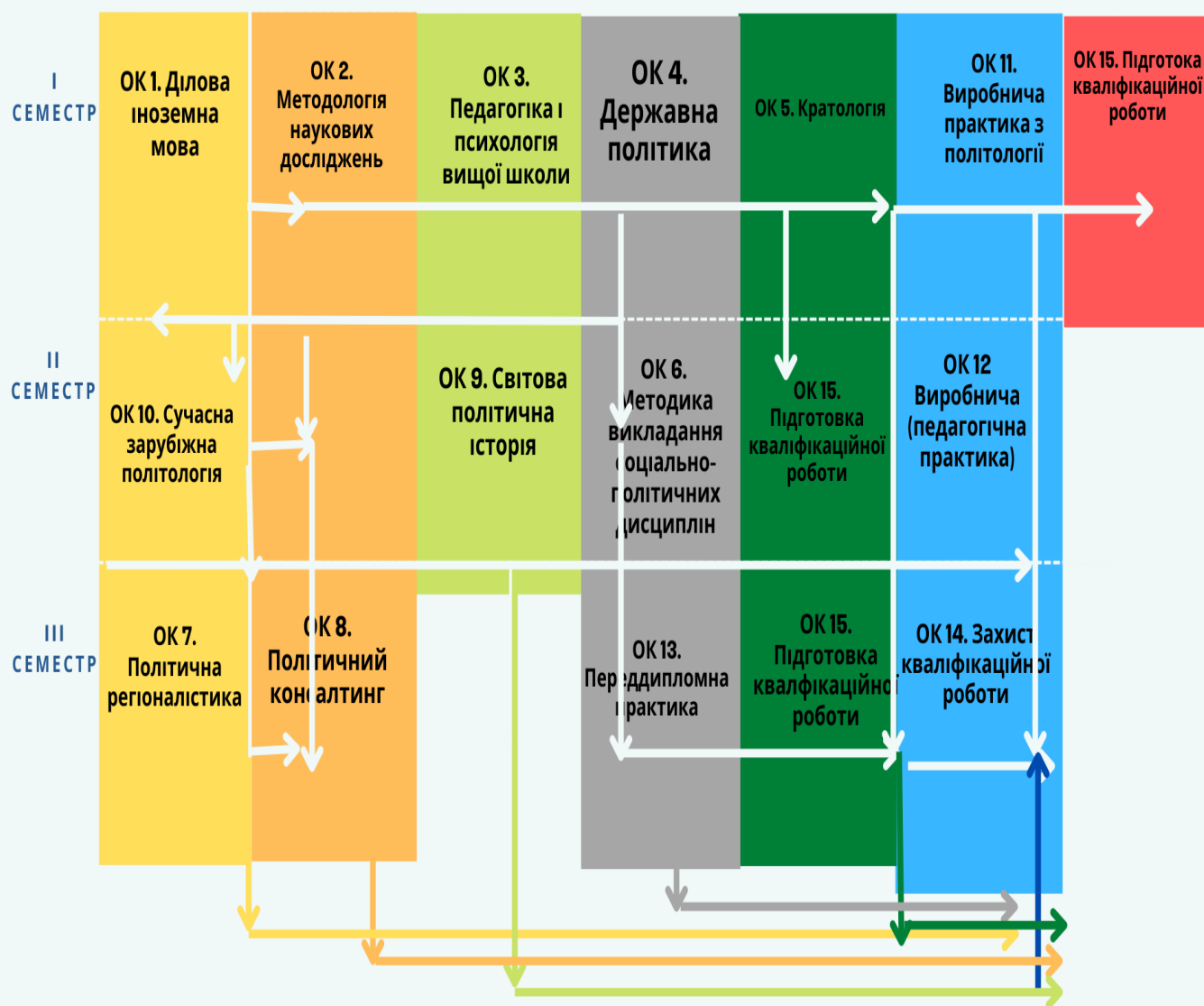
Код о/к	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма під- сумкового контролю
1. Обов’язкові компоненти освітньо-професійної програми			
ОК 1	Ділова іноземна мова	3	залік
ОК 2	Методологія наукових досліджень	5	екзамен
ОК 3	Педагогіка та психологія вищої школи	4,5	залік
ОК 4	Державна політика	5	екзамен
ОК 5	Кратологія	5	екзамен
ОК 6	Методика викладання соціально-політичних дисциплін	4	екзамен
ОК 7	Політична регіоналістика	4,5	екзамен
ОК 8	Політичний консалтинг	3	залік
ОК 9	Світова політична історія	3	екзамен
ОК 10	Сучасна зарубіжна політологія	3,5	екзамен
ОК 11	Виробнича практика з політології	3	диф. залік
ОК 12	Виробнича (педагогічна) практика	3	диф. залік
ОК 13	Переддипломна практика	6	диф. залік
ОК 14	Захист кваліфікаційної роботи	1,5	захист
ОК 15	Підготовка кваліфікаційної роботи	12	
Загальний обсяг обов’язкових компонентів		66	
2. Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми			
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми
2.2.1. Структурно-логічна схема компонентів освітньо-професійної програми, що передують вивченню

Семестр	Код компонентів	Код компонентів ОПП, що передують вивченню																	
		1 семестр							2 семестр					3 семестр					
		OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 11	OK 15	OK 6	OK 9	OK 10	OK 12	OK 15	OK 7	OK 8	OK 13	OK 15	OK 14	
1 семестр	OK 1																		
	OK 2																		
	OK 3																		
	OK 4																		
	OK 5																		
	OK 11																		
	OK 15																		
2 семестр	OK 6																		
	OK 9																		
	OK 10																		
	OK 12																		
	OK 15																		
3 семестр	OK 7																		
	OK 8																		
	OK 13																		
	OK 15																		
	OK 14																		

2.2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи та її публічного захисту	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється Екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відкрито і гласно. Кваліфікаційна робота має передбачити самостійне розв'язання складної задачі або проблеми у політичній сфері на основі фахових досліджень та/або здійснення інновацій. У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті або в репозитарії університету.
Документи, які отримує випускник на основі успішного проходження атестації	Документ встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти магістр із присвоєнням кваліфікації магістр політології.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ЗК 01				+						+	+	+	+		
ЗК 02		+					+		+	+			+	+	
ЗК 03		+			+		+								
ЗК 04		+	+						+	+			+	+	
ЗК 05			+							+	+	+			
ЗК 06				+	+	+		+				+			
ЗК 07				+	+	+	+	+			+	+		+	+
ЗК 08	+			+											
ЗК 09								+			+	+	+	+	+
СК 01				+					+	+					
СК 02			+			+						+			
СК 03					+				+		+		+	+	+
СК 04					+		+		+	+	+		+	+	+
СК 05		+								+		+	+	+	
СК 06		+		+	+		+	+		+			+	+	
СК 07				+			+	+			+				
СК 08				+				+			+				

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ПР01									+	+				+	
ПР02		+							+	+				+	
ПР03	+														+
ПР04							+			+	+		+		+
ПР05		+		+	+				+			+	+	+	
ПР06				+	+		+	+	+	+	+			+	
ПР07				+	+		+				+				
ПР08		+						+					+	+	
ПР09				+	+		+	+			+		+		
ПР10			+			+						+			
ПР11			+			+						+			

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Полтавському державному аграрному університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Основними вимогами до системи освіти та професійної підготовки є вимоги до науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Політологія», спеціальності 052 Політологія, зокрема:

- викладання навчальних дисциплін докторами наук, професорами, кандидатами наук, доцентами, які мають відповідний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи;
- науково-педагогічні працівники, які забезпечують навчальний процес, повинні періодично та своєчасно проходити стажування та підвищення кваліфікації;
- навчальні дисципліни повинні забезпечуватися методичними комплексами дисциплін, що складаються з підручників, методичних розробок до семінарських, практичних занять, методичних вказівок до самостійної роботи здобувачів вищої освіти, екзаменаційних та тестових запитань різної складності (для самоперевірки, для екзаменів, для тренінгів) тощо.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII в редакції від 16.01.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 12.04. 2020).
2. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600. (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254) URL: <http://edu->

mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf (дата звернення 22.04.2020).

3. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880> (дата звернення 17.04.2020).

4. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звернення 13.04.2020).

5. Національний освітній глосарій : вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.

6. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003: 2010 зі змінами і доповненнями. URL : <https://buhgalter911.com/uk/spravochniki/klasyfikatory/statisticheskie-klasyfikatory/klasifikator-profesiy-kp-950586.html>

7. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.

8. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в Полтавському державному аграрному університеті : Наказ ректора ПДАУ № 275 від 15 вересня 2021 року. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyyaproatestacyuzdobuvachivvyshchoiosvityupdau.pdf>

9. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. Наказ ректора ПДАУ № 275 від 15 вересня 2021 року. URL : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyyaproosvitniyprocpravlene.pdf>

10. Методичні рекомендації з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті: Наказ ректора № 275 від 15 вересня 2021 р. URL : https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/metodychnirekoomendacyizroblennyaosvitnoyiosvitno-profesynoyiosvitno-naukovoyiprogramyi_0.pdf

11. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки №329 від 18.03.2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osvit>

